

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 29. vel. serpana 1884.

List 35.

Premišljevanja in molitve za vse stanove.

(Dalje.)

Kristus — večna resnica.

Po grehu prvih staršev je bila človeška pamet oslABLJENA in otemnjena, da Boga in njegove volje niso več prav spoznali; njih volja je bila spridena in bolj k hudemu kot k dobremu nagnjena; sami od sebe bi nikdar ne bili prišli k spoznanju resnice in nikdar bi ne bili najdlji poti v nebesa. Pa Bog je pomagal. Poslal je svojega Sina na svet, da nam razsvetli pamet in da nam voljo k dobremu nagne. Zato se Jezus sam imenuje luč in resnico. On je res prava luč, ki razsvetljuje vsacega človeka, ki pride na ta svet. Odkar je on porok postal za grešni človeški rod, ga je neprenehoma naravnost ali nenaravnost razsvetljeval. Tisti oblak, ki je bil po dnevu tamen, po noči svitel, ki je Izraelcem pot kazal, kdo drugi je bil, kot Jezus Kristus, brez kterega bi Izraelci nikdar ne bili prišli v obljubljeno deželo? In tista svitla zvezda, ki se je modrim v jutrovi deželi prikazala in jih k jaslicam pripeljala, kdo drugi je bil kot Jezus Kristus sam? Tako namreč govoré cerkveni učenci: Tisti Jezus, ki je v jaslicah ležal, se je svetil na nebu, kakor svitla zvezda! —

In kdo drugi je pač odkril in razodel nebeške resnice, kdo drugi je pokazal slepoto malikvavstva, razgual in poderl razne zmotnjave in predsodke, če ne Jezus Kristus? Kar naj bolj učeni starega sveta niso vedili in umeli, vé zdaj vsak otrok, odkar se nam je Kristus rozodel. Naj imenitniši vprašanja, ki zadevajo naš dušni stan, in naše življenje po smerti, nam je on določno in končno rešil. On nam je povedal, od kod je človek in kaj je njegov namen; on nam je razjasnil od kod reva človeškega rodú in kako mu pomagati; on nam je razodel, kaj je volja Božja in kaj nam je storiti, da bomo že tukaj srečni in mirni, tam pa večno zveličani! On nas je učil, da vse časno je minljivo in nečimerno, in da moramo najpred Božjega kraljestva in njegove pravice iskati, da si moramo prijatlov in zakladov za večnost nabirati; on nas je učil, da je bolje krivico terpeti, kakor pa se prepirati; učil, da je treba razžaljenje odpustiti, sovražnike ljubiti; učil, da zunanja pobožnost brez notranjega dobrega namena ne velja in

da bomo tudi čez naše misli in želje sojeni itd., z eno besedo: učil nas je pravo čednost in pobožnost, kakoršna je oziroma na Boga zares dostojna, človeku pa resnično blaživna, in kakoršne modrosti pred njim nobeden ni znal. Zato je pa on po pravici smel reči: Jest sem resnica! jest sem luč sveta; kdor za manoj hodi, ne hodi v tami, ampak ima luč življenja!

Molitev.

O Jezus, Ti večna resnica, kako se Ti morem vredno zahvaliti za luč svete vere, katero si na zemljo prinesel, da nam kažeš pravo pot v našo domovino! Kako žalostni so bili časi pred Tvojim prihodom, in kako nesrečni so bili tisti čas ljudje, ko še izvoljeno ljudstvo Božje ni imelo vselej pravih zaumenov o svetosti Božji in njegovi volji, koliko manj pa še druge ljudstva, ki od pravega Boga celo nič vedile niso, zapletene v malikovavstvo in naj gerši pregrehe! In kako milovanja vredni so še dandanašnji vse malikovavske ljudstva in krivoverci, ki sedé v tami in smertni senci! O kako srečni smo pa mi, kako srečen sem jest, da mi že od mojega rojstva sveti luč prave vere, da natanko pred sabo vidim pravo pot in da si tudi lahko zveličanje dosežem, če le v resnici hočem. Kakšna sodba pa me tudi čaka, če resnico vidim, pa po njej živeti nočem! — Vem tedaj, kaj mi je storiti. Vem, da se Tebi, moj Jezus, Ti večna luč in resnica, bolje zahvaliti ne morem za Tvoj zveličanski nauk, kakor, če res tudi po njem vsalej zvesto živim. Ko bi pa kterikrat omahoval, podpiraj me Ti s svojo mogočno gnado. In tako upam, da bom pri luči Tvoje svete vere tudi zveličanje srečno dosegel in prišel tje, kjer Ti v nepristopljivi luči prebivaš. Amen.

Kerščanstvo v Tongkinu.

Dragi bralec, zapustiva dobro uro časa svojo domovino ter potujva v daljno Azijo. Gotovo se ti čudno zdi, da te hočem v eni dobri uri pripeljati v Azijo in zopet nazaj, zraven ti pa še kaj povedati o kerščanstvu v Tongkinu? Toda, glej, popotovala bova le v duhu; tá pa, kakor veš, je hiter kakor blisk. In da še hitreje prideva v ueznano ti deželo, ne bova se moč potjo nikjer mudila, ne bova si ogledovala velikih mest, niti opazovala različnih narodov, še manj pa Izraela prenočišč v ptujih hišah.

Toraj na noge! Železnica naju ponese do Tersta. Tukaj stopiva na ladijo in hitro sva sredi Jadranskega morja. Morska pot pelje naju proti jugu; na desni strani vidijo se v veliki daljavi verhovi italijanskih gorá, ob levi pa zapazi bistro oko sive skale stermega dalmatinskega obrežja. Toda nimava časa dalje ogledovati si ptujega sveta, ladija najinega duha urno orje morske valove memo gerških otokov, in že sva sredi Sredozemskega morja: Nad nama se razpenja višnjevo nebo, po katerem so razstlane zlate oblačice, podobne opravi in razčesani volni — pod nama pa in okoli naju razteza se neizmerna morska planjava. Hitiva dalje proti vzhodu, in nama v veliko veselje vzdiga se iz morja proti jugu suha zemlja, obrežje starodavnega Egipta, ki ga napaja sloveči Nil — pripeljala sva se v Port Said. To mesto stoji pri vhodu v Sueški prekop, ki loči Azijo od Afrike in je najkrajša pot iz Evrope v bogato Indijo.

Pri mestu Suecu zavozi ladija iz ozkega prekopa v Rudeče morje, v katerem se je nekdanj skopal kralj Faraon in njegova vojska. Z ladije vidiva ob levi Sinajsko pogorje, znano ti iz sv. pisma, in dalje vroče arabske puščave, ob desni pa se vleče peščeno afrikanško obrežje, koder se sedaj že več mesecev vojskujejo Angleži z divjimi Afrikanci.

Blizo mesta Adena, od koder Angleži izvozijo vsako leto mnogo arabske kave, kadila in dražih reči, ziblje se že ladija po velikem Indijskem morji. V duhu vidiva pred sabo angleško Indijo, kjer se pa ne bova mudila, temveč smuknila memo otoka Cejlona, kjer živi še mnogo slonov, proti otoku Sumatri. Tú se prepeljeva skozi morsko ožino memo angleškega mesta Malakke, oberneva se proti severu in se ustaviva v mestu Sajgonu, ki je že okoli 20 let glavno mesto francoske dežele Cochinchine (r. Kočinčine).

Pa tukaj se še ne ustaviva, temveč udariva jo peš, ker tukaj še ne poznajo železnic, in kmalo prestopiva čez mejo v kraljestvo Anam. Južni del tega kraljestva se imenuje Cochinchina, severni pa Tongkin. Veliko je 440.500 štirjaških kilometrov, toraj desetkrat večje kakor Kranjsko, Koroško in Štajersko; prebivalcev šteje okoli 21 milijonov, med temi je nekaj čez pol milijona kristjanov. Cerkveno je vsa dežela razdeljena v 6 apostolskih vikarijatov, od teh oskerbujejo dva (vzhodnji in srednji Tongkin) španjski dominikanci, ostale štiri pa duhovniki iz seminarija zvananjih misijonov v Parizu.

I. Začetek kerščanstva v Tonkinu.

Ako le poveršno pregledamo zgodovino kerščanstva v Tongkinu, spomniti se moramo nehoté žalostnih časov prvih kristjanov. Odkar se je prvič slišalo v Tongkinu ime Križanega, in to je že dolgih 200 lét, vedno zdihujejo kristjani po ječah, skrivajo se po gozdih, ter prelivajo svojo kri za sv. vero. Komaj potihne za nekaj lét vihar preganjanja, že se zopet vzdigne v nesrečo kerščanskih družin.

Akoravno pa si prizadevajo ondotni pagani zatreti kerščanstvo z ognjem in mečem, vendar se jim do sedaj to še ni posrečilo. Božje usmiljenje namreč ne pripustí, da bi toliko mučencev zastonj prelilo svojo kri. Leto za letom so dohajali misijonarji iz Italije s Portugalskega, iz Španije, celó iz Avstrije, največ pa s Francoskega, ki so neustrašljivo oznanjevali sv. vero. Vzgojili so tudi mnogo duhovnikov izmej domačega ljudstva, ki so radi in navdušeno prenašali vse terpljenje in spreobračali svoje brate.

Kedo da je prvi v Tongkinu prižigal in razširil luč kerščanstva, in kedaj se je to zgodilo, se ne dá natanko povedati. Vendar pa smemo terditi, da je padel prvi žarek kerščanstva na tongkinška tla gotovo že v

drugi polovici 16. stoletja, toraj pred kakimi 300 leti. To sklepamo pa iz tega, ker so v istem času že po vseh sosednjih deželah misijonarji kerščevali pagane, kot: v Kini, Kambodži, Siamu, na Japonskem in Kore-ji, in réš čudno bi bilo, ko bi nobeden ne bil prišel v Tongkin. Pervi, o katerem gotovo vemo, da je prišel l. 1626 iz mesta „Makao,“ bil je jezuit Julijan Baldinotti, Kralj tongkinški ga je blagovoljno sprejel, ker pa ni znal deželne jezika, mogel je le nekaj umirajočih otrok kerstiti. Na sv. Jožefa dan naslednjega leta 1627 prišla sta v Tongkin misijonarja oo. Aleksander Rhodes in Marquez, ter sta se ustavila v glavnem mestu tongkinškem „Ketšo.“^{*)} Z dovoljenjem kraljevim oznanjevala sta kerščanstvo ter postavila v glavnem mestu cerkveno in misijonsko hišo. Ljudstvo je tako zeló želelo slišati božjo besedo, da je moral o. Rhodes pridigovati na dan po štirikrat, večkrat tudi po šestkrat. Pervo leto kerstil je 1200 paganov, in vsako leto je bilo večje število kristjanov. Spreobernal in kerstil je tudi 200 malikovavskih duhovnov, ki so potem goreče oznanjevali sv. vero; eden teh je enkrat sam pripeljal 500 nevérnikov, da naj jih o. Rhodes kersti.

Spreobernala se je tudi kraljeva sestra in 17 kraljevih žlahtnikov. Tudi kralj in mnogo veljavnih mož bi se bilo dalo kerstiti, zadrževali so jih le zakonske postave.

Toda termasti kralj se je dal po nekaterih svojih svetovalcev pregovoriti, da je kerščanstvo prepovedal, češ, da je nevarno državi in domačim navadam. Rhodes in njegovi pomagači morali so se skrivati, in oznanjevali so sv. vero le po noči in po skrivališčih. Kljub temu se je vedno širilo kerščanstvo.

Ker pa je bil jezuit kaj skušen misijonar, sprevidel je hitro, da mu bode mogoče svoje pričeto delo utrditi, če vzgoji nekaj duhovnikov izmej Tongkincev. To je pričel s tem, da je izbral nekaj domačih katehetov, in ti so podučevali nevérnike, v sili jih kerstili, sklicevali jih k božji službi ter tako misijonarjem olajševali pretežavno delo. Posebno se je ta naprava katehetov dobro skazala za časa preganjanj; misijonarji so smeli le po noči in skrivaj obiskavati svoje verne, domači hateheti pa so mogli brez skerbi tudi po dnevu razširjati pravi nauk.

Tako je rastle v Tongkinu število kristjanov od dné do dne; vsako leto je bilo kerščenih 8—9000, l. 1639 celó 12.334. V dobrih desetih letih narastlo se je število kristjanov blizo do 100.000, ki so imeli 100 cerkvá in 120 kapelic. Življenje spreobrnjenjencev je bilo vzgledno, podobno onemu prvih kristjanov. L. 1640 je izdal kralj nov ukaz, da ne smé nobeden prestopiti h kerščanski veri. Vendar še ni tekla kri, ker se je dal kralj pregovoriti. Kerščanstvo se je vedno bolj uterjevalo, in samo l. 1645 in 1646 se je spreobernalo nad 24.000 nevérnikov.

Novo vstanovljeni cerkvi treba je bilo tudi višjega pastirja, namreč škofa. Zato se podá o. Rhodes l. 1649 v Rim ter prosi tedanjega papeža Inocenca X, da bi poslal kacega škofa v Tongkin. Ta želja jezuita Rhodes-a pa se je mogla spolniti še le l. 1658. To leto je bil namreč izvoljen za apostolskega vikarka v Tongkinu od papeža Aleksandra VII Pallu, prejšnji kanonik v Turonu na Francoskem. (Dalje prih.)

Modroslovje.

V.

Kader te kako delo ali opravilo sicer mika, ali ti se bojiš težav in sitnosti, takrat deneš roke križem,

^{*)} Ketšo, t. j. veliki terg, imeuje se tudi Hon-novi, ali Bak-kin in Thanh-Long-Thanh.

nategneš si prav modro obraz in rečeš: čemu neki? O ti izverstni „čemu,“ da znaš tako pomiriti nepotrebno vnetost za kaj dobrega in položiti človeka na počivalni stoliček! — Ko vabijo resnega moža na kratkočasne veselice in ga začne mikati obetana prijetnost: dene roke križem tudi on, prevdarja in govori: čemu? In mož ne gre na veselico, „čemu“ ga je ustavil. Mora pač biti nekaj posebnega v tej besedici! Kaj, ko bi še midva tako storila, predno dalje modrujeva in se prašala: Čemu? namreč: naj bi modrovala, čemu je modroslovje? Morebiti spoznava, da bi najbolje bilo tako storiti, kakor kaže prvi slučaj in potem — glej! niti bode treba pisati meni, niti čitati tebi: dvojen dobiček na enkrat, kakor da bi dve muhi h krati ubil.

Smeš mi verjeti, dragi moj, da jih je sto in sto popraševalo: čemu bi modrovali, čemu bi obirali suhe in prazne modroslovske kosti, ko ne manjka boljših grizljejev v vednostih? Sklenili so taki, da se ne bodo ukvarjali z njim, da je škoda časa. Zakaj bi si vendar glavo belil? Ali ni bolje, če se ni treba mnogo učiti? Ali niso tako imenovani učenjaki pravi terpinčarji, škodljivci med ljudmi, ker nakladajo s svojimi iznajdbami ljudem zmerom večja bremena? Verhu vseh drugih nepotrebni stvari pa še modroslovje, ki je najbolj nepotrebno! — To je odkritoserčna beseda, kaj ne? Taka je vredna, da ji človek odgovarja.

Morebiti nisi še nikoli slišal one povesti v sloveči tožbi poštenjaka kerta, kateremu ni bilo všeč, da je Bog vstvaril luč. Ko bi ne bilo luči, je dejal kert, bi moje kraljestvo segalo dalje, kakor do zemeljske poveršine. „Zame je na vsak način boljša tema in tedaj zahtevam, da naj se luč odpravi.“ Tako kert v svoji tožbi. Ta tožba se mu menda ni dobro obnesla, kakor priča zlato solnčice na nebu, pa tudi oni „čemu“ proti-modrijanov nima kaj mnogo sreče. Modroslovje se vedno razširja, vedno napreduje, vedno več plemenitih umov se ogreva za to vedo, tako, da skoro ni mogoče misliti drugače: tako mora biti. Zakaj? Menda je Bog tako naredil. Bog je resnica in resnica se razodeva v stvarjenji, razodeva se v naši pameti, kakor se tudi luč razliva in razširja na vse strani. Luč prihaja v oko in resnica prihaja v pamet našo in razum: ustavljati se ji ni mogoče. Čemu je tedaj modroslovje? Ker je Bog nam um dal, da naj ga urimo, hrepenimo po resnici in jo spoznavamo, in da resnico ljubimo; ker nam je on dal razum in ker je on vse tako na svetu vredil, da moramo mi prizadevati se za znanje in tudi za modroslovje. Kedo bi bil tisti termoglavc, ki terdi, da ni treba Boga spoznavati. Tega te uči modroslovje. In kedo je tako prederzen, da bi tožil natorno postavo, katero je zapisal Bog nam v serca, da po njej živimo? To postavo uči modroslovje. Ravno tako nas uči tudi drugih zelo potrebnih resnic modroslovje? Da zraven verskega nauka tudi z lastnim umom spoznaš, kedo in kaj da si, kam da greš, kaj da bode s teboj in da se ložej obvaruješ tavanja po temini. Pa saj nas tega zadostno uči sv. vera! Kako so pa zamogli pogani spoznavati Boga, ki so bili zlagoma zgubili vero? Ostala jim je druga luč, če tudi oslabela: pamet, modroslovje, ki je vsaj nekoliko in pri nekterih preganjalo strašno temoto poganskih časov. Onim pa, ki niso hoteli s svojo pametjo pripoznati Boga, ki se niso hoteli podučiti o modroslovju, povedal je že sv. Ciprijan prav gorko, ko je rekel: „To je najhujša pregreha, da nečeš pripoznati tistega, o katerem ne moreš biti neveden“ (de idol. vanit. n. 4). Izgovarjati se pa, da naša vera uči vse to, kar je potrebno, modroslovja ne overže; saj vera uči res vse to, kar je potrebno, ali človeštvu je koristno še marsikaj več vedeti. Vera ne uči železnic delati, zato ker ima človek za to svojo pamet, in pamet ima zato, da jo rabi.

Modrujemo tedaj, ker tako veleva naša narava, ker to zahteva saj časní naš namen. Namen, katerega moramo doseči, je: popolnost. Mi moramo postati, kolikor je mogoče, popolni. V tej popolnosti, je pa najprej popolnost našega uma, to je: spoznanje, kar uči sv. Tomaž prav pogostokrat. Ne bi torej dosegli popolnosti, ako ne bi dosegli potrebnega spoznanja, katero nam ponuja in prodaja modroslovje. Pravim: modroslovje, zakaj modroslovje nam razodeva prevažne resnice, katere so našemu umu zelo potrebne. Nič ne dé ali veš, da so potresi: merzliza naše zemlje, ali ne, pač pa nekaj dé, da veš, kedaj da je dobila tvoja duša merzlivo, t. j. bolezen greha; pač pa je treba vedeti, da ne hodimo po tem božjem svetu, kakor da bi hodili na sprehod. In take stvari pojasnuje modroslovje. Zato pa se bojé tisti najbolj modroslovja, katerim se obračajo vse božje in svetne človeške reči bolj na lahko stran, kakor da bi bilo vse le igrača. Zato ravno ima naša vednost mnogo nasprotnikov, največ pa takih, kateri so slišali ob nesrečni uri tako nekako v sanjah govoriti o modroslovji, in to jih je napravilo tako modre, da znajo o modroslovji še drugače soditi, kakor čevljarček pred Apellovo sliko. Nekdaj sevéda je rekel Sokrat, da nič ne vé, ko se je bavil leta in leta z modroslovjem; a to je bilo nekđaj!

Tistega sevéda bi ne svetoval, da bi tako delali, kakor Amonij Sakkas, ki je po noči nosil vreče, da je po dnevu zamogel poslušati modroslovne nauke, t. j., za hlapce in dekile in pastirje bi ne utegnilo biti modroslovje, tudi ne za bosopete dečke, ali za delavnega kmeta, ali rokodelca: pač pa za tiste, katerim je treba v življenji malo več zbistrenega uma, kakor drugim ljudém. Kedor hoče druge učiti, druge voditi, druge soditi, zdraviti, jim zapovedovati, kedor hoče biti drugim luč in solnce, in ne tema ter neslanec: takim je zraven terdne vere tudi zlo koristno modroslovje, zato da znajo prav misliti in vsled tega prav živeti in pravi konec doseči. Vse to pa, kar sem rekel o potrebi modroslovja, velja sevéda samo v tem smislu, da je najprej potrebna sv. vera —

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Želimeljske fare: Osemnajstega avg., ko se je obhajal rojstni dan našega presvitlega cesarja, bil je za našo faro posebno imeniten dan, ker ta dan začeli smo kopati temeljske jarke za svojo novo farno cerkev, za katero že 4 leta priprave delamo. Bila je ob 8 sv. maša; prosili smo Boga za srečo pri novem delu, ki nam bo še toliko težavniše ker imamo za stavbo še jako malo denarja skupaj. Med duhovnim opravilom imel je Ižanski č. g. župnik Jak. Dolenc primeren nagovor. Kazal je ljudem, da ima vsak človek trojni dom; domačo hišo, farno cerkev, in nebeški Jeruzalem. — Če skerbimo že za svojo domačo hišo, skerbeti nam je gotovo tudi za svojo farno cerkev, v kateri toliko dobrot prejemamo. Posebno je č. govornik ljudém k sercu gnal, kako si bodo s trudom in delom nabirali pri zidanji nove farne cerkve zasluženja za nebeški Jeruzalem. — Priserčna zahvala naj bo tú očitno izrečena vnetemu pridigarju; Bog daj, da bi se res vnela vsih faranov serca za to v resnici prepotrebno delo; pa ne le faranov, katerih je malo, malo in ubožnih, ampak tudi družih dobrih ljudi, da bi nam s kakim milodarom pripomogli k toliko potrebnemu zidanju ter tako donašali nam kamničkov zlatih, ali srebernih ali papirnatih. — za novo hišo Božjo, ki smo jo pričeli staviti iz žive potrebe; kajti, tako pri-tlikaste in nedostojne farne cerkve je gotovo ni v de-želi, kakor je dosedanja naša — in še ta se nam je začela zadnja leta razpokovati.

A marsikteri bo morebiti rekel, kako je pa to, da ste pričeli tako pozno z delom, ko se že jesen napoveduje?

Na to vprašanje imam povedati, da naša mala fara je ena najrevnejših na Kranjskem; farani bi ne mogli v enem letu vsega potrebnega dovaževati; zato je smo pa sklenili letos samo podstavo, temelj napraviti; 28. sept. t. l. bomo vogelni kamen slovesno blagoslovili, in drugo leto na spomlad bomo z zidanjem čversto nadaljevali, po kolikor nam bo medla denarnica dopustila.

Priserčno hvalo naznanjamo vsem dosedanjim dobrotnikom, in prosim v imenu sv. Vida, našega farnega patrona, še nadaljne podpore, ker potreba je v resnici velika! Tudi za najmanjši dar bomo hvaležni, in molili bomo za dobrotnike.

Iz Istre. Akoravno kasno, vendar upam, da bo častitim prijateljem „Zg. Dan.“ vstreženo s poročilom o duhovnih vajah, ki so bile od 21—25. jul. v dijaškem semenišči v Terstu. Vdeležilo se jih je 48 gg. duhovnov Teržaško-koperske škofije; premilostni škof so bili ves čas pričujoči, ter so v ponedeljek zvečer pobožnost pričeli z „Veni Creator,“ v petek zjutraj pa doveršili s „Te Deum.“ Vodja duhovnih vaj je bil vis. čast. gosp. Ant. Ajala S. J., po rodu Sicilijanec, ki je pa pred več kot 30 leti misijonaril med Hercegovci in Bošnjaki, sedaj biva v Špljitu v Dalmaciji. Govori hervaško tako čisto in lepo, da bi ga vsaki štel za rojenega Hervata. Starček, ki je ravno večer pred sklepom 66 let spolnil, je prijaznega lica, vljudnega obnašanja, ter že blaga zunanost pripomore pridobiti mu serca poslušavcev. Čast. gosp. je govoril latinsko, kar je bilo potrebno, ker več italijanskih duhovnov ne razume razun materinščine drugega kot latinsko. Govoril je tako gladko in lahko razumljivo, kakor bi mu bila latinščina materni jezik. Vvod je bila razprava o imenitnosti duhovnih vaj, katerih glavni začetnik je bil sv. Ignacij. Bukvice duhovnih vaj sv. Ignacija so delo božje, ker Jezus in Marija sta sv. Ignacija podučila, kako naj jih sestavi. Svetniki so se posluževali teh bukvic, ko so se z duhovnimi vajami v svetosti in popolnamosti vterjevali. Sv. Cerkev jih je močno priporočila pobožnim, da bi v pobožnosti napredovali; mlačnim, da bi se za dobro vneli; grešnikom, da bi se spreobrnili. Povedano je bilo, kako se dá vdeležiti se s koristjo duhovnih vaj.

II. premišljevanje: Kaj je Bog? Od kod je človek? kaj tirja Bog od nas? Da bi Ga molili, čistili, mu služili, in se zveličali. Božja dobrotja je, da smo rojeni v deželi, kjer se moli pravi Bog; zmožnosti dušne in telesne so nam podeljene, da svojemu Stvarniku služimo in večno srečo v sv. raju dosežemo.

III. premišljevanje: O grehu. Grešili so angelji, grešila sta prva človeka; žalostni nasledki greha, nedopovedljiva dušna in telesna nesreča.

IV. premišljevanje: Kaj tirja Bog od duhovna; o poklicu v duhovski stan, o vzvišenosti duhovne službe; kako se mora duhoven ločiti od posvetnega.

V. premišljevanje: Greh. Smertni greh naj večja nehvaležnost, hudobija, ktere ni mogoče zagovarjati (perjurium pro sacerdote). Sv. Alfons terdi, quadruplex esse peccatum mortale, si sacerdos extra statum gratiae celebrat.

VI. premišljevanje: Pekel. Satan je duhovnu naj hujši sovražnik, ker duhoven varuje duše pred njegovim zalezovanjem itd.

VII. premišljevanje: Silno tolažilna smert pobožnega duhovna; ne veže ga nič na svet; zgubiti nima nič, ker svet nima zanj cene in veljave, dolžnosti je spolnoval, zato ga ne peče vést. Prestrahovita je pa smert nevrednega služabnika Božjega, brezštevilni božji ropi mu stiskajo in razjedajo serce. Vpleten je bil žalosten in pretresljiv izgled nesrečne smerti.

VIII. premišljevanje: Kaj zahteva sv. Cerkev od duhovna? Da je pobožen, mož po volji Božji; priporočena molitev brevirja in večkratna spoved, kolikor mogoče dostojno darovanje sv. maše. Praecipiantia in celebrando etiam haereticos scandalizat et ab amplectenda fide avertit, quod exemplo adducto probat.

IX. premišljevanje: O sodbi: Sodnik bo Bog, tožena duša, priča Jezus, zagovornik angelj varh, tožnik satan.

X. premišljevanje: Ne zadostuje slabo opustiti, treba je dobro storiti, kdor hoče k Bogu priti. Jezus je nam naj lepši zgled. Njegovo spočetje, s katerim je sprejel vse slabosti in težave razun greha, naj nas spominja ponižnosti; ubožni kraj Njegovega rojstva, kjer ni bilo nič kot slaba strešica, nam kliče: Blagor ubogim, njih je kraljestvo nebeško; Njegovo obrezovanje nas spodbuja k zatajevanju: kdor noče zavolj Boga terpeti, ne more nebes za plačilo prejeti.

XI. premišljevanje: O dvojni zastavi. Satan ima svoj šotor v Babilonu, Kristus v Jeruzalemu; satan pošilja svoje sužnje z znamenjem prokletstva in obljubo posvetnih dobrot in sladkost. Enakost, bratovstvo in svoboda so geslo neštevilnih satanovih hlapcev, ki v framasonskih družbah, bukvah, časopisih lahkomišljene ljudi s sladkimi besedami vabijo, da jih v verige satanove vklenejo. Ali bomo dopustili, da se toliko z drago kervjo Jezusovo odkupljenih duš pogubi? Delajmo z besedo, z zgledom, sprošnje in molitevjo; zakaj dnevi so hudi. Grenak je sedanje dni duhovski stan, a tem, ki ljubijo Boga, bo terpljenje in zaničevanje v nezmerno dobro služilo.

XII. premišljevanje: Kake naj bodo pridige? Cerkevni govori naj bodo sklenjeni z molitevjo. Kolikokrat se sliši pripovedovati: danes je bila lepa pridiga; kako in kaj ljudje ne znajo povedati, pa besede so velikrat šle do ušes, ne pa do serca. Priporočani so bili otroci, da naj se naučé poglavitnih resnic o Bogu, sv. Trojici, sv. zakramentih; naj se nauk podpira z lepim zgledom: „vos estis lux mundi et sal terrae.“ Razloženo je bilo natančneje, kolika previdnost je potrebna pri zakramentu sv. pokore: Kot izgled spovedne molčestnosti je bil naveden poljski duhoven Kubecki, ki je l. 1860 v pregnanstvu v merzli Sibiriji umerl, ker ni hotel in ne smel izdati nesrečnega morilca, ki je vstrelil s puško njegova človeka, hotéca to, kar prepoveduje deveta zapoved Božja.

XIII. premišljevanje: O sv. R. Telesu. Ljubil je Jezus nas, ljubil nas je do konca, saj je rekel, da Njegovo veselje je, bivati med ljudmi. Dobro je vedel, kako bo zapuščen v sv. tabernakeljni, kamor po cele dneve ne bo došel nobeden ga molit in počastit, kraj, kjer je shranjeno sv. R. Telo, večkrat pajki oblazijo, kakor pobožni častivci. Častiti govornik prosi s pretresljivimi in ginljivimi zdihljeji Jezusa za odpušenje, ter spodbuja k pogostemu obiskovanju sv. R. Telesa, rekoč: Ne žalujmo, ker nam ni dano obiskati Jeruzalema in Betlehema, saj Jezus biva blizo nas.

XIV. premišljevanje: O sv. R. Telesu: kako Jezusa sprejeti, česa ga prositi, kako se mu zahvaliti, in opominovanje, dobre sklepe delati in po njih živeti.

Pred odhodom so se premil. škof pomenili o časnih zadevah duhovstva. Prašani so bili duhovni, bi li rajši dobivali plačilo od ljudstva ali iz blagajnice? Na Kranjskem je želja duhovništva, naj bi ostala kakor od nekdanj bira; v Poreški škofiji so se le 4 duhovni izrekli za biro, ti so v mestih, kjer ne dobijo plače od ljudi; po deželi služeči so želeli vsi, naj se jim plačuje iz blagajnice, to velja večinoma tudi v Teržaški škofiji. Primorsko, posebno Istersko ljudstvo je ubožno, ljudje leta in leta, nekteri za vselej ostanejo dolžni; tožariti je zoperno,

z lepo se nič ne dobi. Bolje manj v miru, kot več v prepiru. Žalostno je, ako mora duhoven na silni način plače iskati.

H koncu so premilostni škof naznanili, da se bodo tiskale nove bukve za popoludanjsko Božjo službo in priporočili so, naj se pri sv. maši z blagoslovom le enkrat, po sv. maši, s sv. R. Telesom podeli. Priporočali so presvitli škof na vso moč, naj duhovni priskerbijo misijonsko pobožnost, da se ljudje zdramijo iz grešnega spanja.

Iz Št. Ruperta. 15. avg. veršila se je v tukajšni farni cerkvi kaj lepa, in redka svečanost. Vstanovila se je namreč bratovšina presv. Rožnega venca po pravilih, ki se zahtevajo za veljavno, kanonično vstanovljenje te bratovščine.

Sicer kaže stara župnijska knjiga, da je bila tukaj že nekdanj rožnovenska bratovščina v slovesu ter ljudem kaj priljubljena; kajti bere se, kako redno so se veršili vsakomesečni obhodi po polji. Bil je neki zapisnik údov bratovščine živega rožnega venca, in tudi v cerkvi altar posvečen rožnovenski Kraljici; toda skoraj bi se bilo smelo na altar zapisati: Iguotae confraternitati. Kajti vstanovnega pisma ni bilo nikjer; manjkalo je pravega vodnika, ker je zdaj ta, zdaj drugi gospod zapisoval úde, in o mesečnih obhodih ni bilo ne duha ne sluha. Zato si je tukajšnja duhovščina štela v dolžnost pomagati ljudstvu, da zamore priti do pravega vira, iz kterega priteka toliko pravic in odpustkov.

S pomočjo preč. prednika oo. dominikanov na Dunaju so čast. g. župnik preskerbeli vstanovno pismo (diplomo), podpisano od vesoljnega ministra oo. dominikanov v Rimu, ter na podlagi tega pisma so s pooblastilom preč. o. prednika in najvišega vpravitelja v pričo premnozega ljudstva slovesno pričeli prelepo bratovščino.

Slovesnost sama godila se je tako-le: Ljudi smo že nekaj nedelj poprej na to pripravljali, razlagali jim z lece lepoto in imenitnost rožnega venca in njegove bratovščine. — Na Veliko gospojnico se je zjutraj med drugo mašo glasno molil veselí dél rožnega venca, o $\frac{1}{2}$ 10 pa žalostni dél. V pridigi pri veliki maši so g. župnik kaj lepo in poljudno razložili ljudem obrede pri vstanovljanji bratovščine ter njihov pomen. — Popoldne o $\frac{1}{2}$ 3 pričela se je prava slovesnost. — Duhovni gremo pred véliki altar, kjer g. župnik z močnim glasom zapojó: „Veni creator Spiritus!“ Na koru odmeva pesem: „Pridi sv. Duh!“ Potem sledi pridiga. Govornik na kratko razloži poslušavcem, kaka sreča je dohajala človeštvu po molitvi sv. rožnega venca, in prestopivši na sedanje žalostne čase ter primérjajoč sedanje krivoverce z Albigeni méni, da si je sv. Duh odbral sv. Očeta Leona XIII v družega Dominika, ki naj bi tudi z molitvijo sv. rožnega venca zaslepljena ljudstva zopet privabili v naročje edinozveličavne kat. Cerkve. — Po pridigi na koru zapojó pesem: „Zdrava morska Zvezda,“ in po dokončanem petji se vstopijo g. župnik pred krasno okinčani rožnovenski altar ter zbranemu ljudstvu očitno proglasé, da od zdaj naprej je cerkveno (kanonično) vstanovljena bratovščina, ter se zamorejo verniki v tukajšni farni cerkvi vdeleževati vseh tistih milosti, pravic in odpustkov, ki so jih papeži tej bratovščini podelili. Za tem smo glasno odmolili 3. dél rožnega venca, kteremu je sledila procesija. Čeravno je ves dan deževalo in je bila pot zelo blatna, se vendar nismo ustrašili zapustiti cerkvenega zidovja, temuč veselega serca smo se zverstili v veliko procesijo pevajoč lavrantske litanije.

Prišed nazaj v cerkev smo šli duhovni zopet pred rožni altar ter smo tam odmolili 3 očenaše z molitvijo „de Rosario,“ kakor zahteva obrednik. Od tam se po-

damo k velikemu altarju, kjer se je najpervo izpostavilo presv. Rešnje Telo. Pred sv. R. T. zapojó g. župnik „Te Deum,“ in naposled se ljudstvo blagoslovi s presv. R. Telesom. Kljub gerdemu vremenu se je v lepem redu veršila vsa slovesnost, ki bo gotovo ostala vsem navzočim v najlepšem spominu, ter veliko pripomogla v prospéh slave Marije Device. Dokaz temu že imamo. Kajti gotova resnica, da se je v 2 dneh vpisalo 475 članov v bratovščino, nam svedoči, kako je naše verno ljudstvo vneto za slavo Božje Porodnice.

Ker sem prepričan, kako je Slovencem priljubljeno češčenje k Materi Božji, in ker je skoro ni hiše na kmetih, kjer bi se vsaki dan ne molil rožni venec; bi morda vstregel kteremu svojih duhovnih sobratov, ako mu na kratko povém, kako je treba ravnati, če želí vpeljati bratovščino presv. rožnega venca.

Treba je pred vsem, da se prosi preč. knezoškofijstvo, naj bi ono dovolilo vstanovljenje bratovščine. Potem se pismeno oberne do preč. o. priorja oo. dominikanov na Dunaju. V pismu naj se pové patron farne cerkve, in v katero škofijo se šteje; opomni naj se tudi, je-li v bližnji že vpeljana ta bratovščina; in če je, naj se pové, koliko je oddaljena. Dobro je tudi takoj pristaviti ime tistega gospoda, ki naj bi bil pooblaščen, da vpelje bratovščino, kar je navadno domači g. župnik. Preč. o. prior preskerbé diplomo, ki je podpisana v Rimu. V njej je povedano, kdo je pravi voditelj bratovščini (navadno g. župnik, zavoljo njegove stalnosti) in priloženo je tudi drugo pismo, v kterem so popisani vsi odpustki in pravice bratovščine. Diploma se potem pošlje preč. knezoškofijstvu v podpis — in reč je končana.

Zadevajoč bratovščino živega rožnega venca naj opomnim, da listki, kakoršni so pri nas v navadi, niso pravilni. Kajti pravila zahtevajo, da se morajo skrivnosti za posamezne osebe mesečno izžrebatí (izvadljati). V listkih pa je tiskano, da „slednji ud začne vsak prvi dan meseca za eno skrivnost naprej moliti.“ To bi bilo le tedaj resnično, ko bi imela naša škofija spregled od mesečnega žrebanja, kakor ga ima n. pr. Linška škofija. Pa tega spregleda, mislim, mi nimamo, ker sicer bi moralo to biti znano tudi preč. knezoškofijstvu, katero je na zadevajoče vprašanje našemu g. župniku odgovorilo, naj se sami obernejo v Rim zastran spregleda od mesečnega srečkanja. To se je potem zgodilo, ter se na najvišem mestu spregledalo toliko, da v naši fari za naprej zadostuje le enokrat en vsakoletni žreb. Nekterim gospodom se bo to dozdevalo malenkost ali sitnost, pa dobro je treba pomniti: „Indulgentiae tantum valent, quantum sonant.“ Zato je najbolje že precej v prvem pismu do o. priorja izraziti svojo prošnjo o spregledu od žrebanja skrivnosti.

Kdor bi želel o vsem tem natančneje izvedeti, temu bi svetoval, naj si omisli sicer majhno, pa zlata vredno knjižico: „Leitstern der Rosenkranzbruderschaft“ von P. Fr. Thomas Maria Leikes. II. Aufl. Dülmen (Westfalen); in pa knjižico: „Handbüchlein des lebendigen Rosenkranzes, VII. Aufl.,“ spisal tudi Leikes. Dobiva se pod naslovom: A. Laumann, Verlagshandlung-Dülmen.*) Obe knjižici, lično vezani, stanete le malo soldov. Perva služi tudi kot obrednik bratovščine.

V Goriški nadškofiji. Nove maše so ali jih bodo imeli: v Gorici v uršulinski cerkvi 21. avg. č. g. Fr. Cleri; 24. avg. pa č. gg.: A. Berlot v Rihbergu, J. Peteani pri sv. Roku Podturnom, Ad. Zanetti v Marjanu v Lahih; 31. avg. č. g. Mikl. Kocijančič v Šlorencu.

Umerl je 9. avg. č. g. Fr. Rožič, duhoven v pokoju. R. I. P.

*) Take reči se lahko naročé po „kat. bukvarni.“

Ta jo je pa naletel!

Med Bruseljem in Nemurom, kakor „D. Missbl.“ piše, sta nedavno v železničnem vozu skup zadela liberalen nadzornik (inšpektor) in gojenec neke katoliške šole. Vlak derdrá memo neke cerkve in mladenček se spoštljivo odkrije, da Zveličarju v najsvetejši skrivnosti skaže čast. Inšpektor se nasmehljá, dene na stran časnik, ki ga je ravno bral, in reče: „Ti si gotovo kak cerkveni deček, mali moj prijatelj?“

Deček: „Sem, gospod, pripravljam se na prvo sv. Obhajilo.“

Nadzornik: „Kaj pa vas uči vaš župnik?“

Deček: „Ravno zdaj nam razlagajo skrivnosti.“

Nadzornik: „No, povej mi malo („sag mir 'mal ein bischen“), kakošne so te skrivnosti? Jaz sem vse to pozabil, in tako se bo godilo tudi tebi v par letih.“

Deček: „Ne gospod, nikoli ne bom pozabil skrivnosti presvete Trojice, včlovečenja in odrešenja.“

Nadzornik: „Kaj pa je Trojica?“

Deček: „En Bog v treh osebah.“

Nadzornik: „Ali razumeš to, mali prijatelj?“

Deček: „Pri skrivnostih so tri reči, namreč, vedeti, verovati in razumeti (zapopasti). Vem in verujem, pa ne razumem; razumeli bomo še le v nebesih.“

Nadzornik: „To so marnje, ki mi jih pripoveduješ; jaz pa verujem le samo to, kar razumem.“

Deček: „Oho, gospod, če verujete le to, kar razumevate, povejte mi, zakaj Vaš perst migne, kadar Vi hočete!“

Nadzornik: „Perst migne, ker moja volja v perstnem živcu miglje vzrokuje.“

Deček: „Kako pa se zgodi, da Vaša volja ima moč do tega živca?“

Nadzornik (jecljá): „To se zgodi . . . to se zgodi . . .“

Deček: „No, ali razumete, kako se to zgodi?“

Nadzornik: „Jó, kaj pa, da razumem.“

Deček: „No prav, ako razumete, povejte mi, zakaj Vaša volja zamore storiti, da Vaš perst migne, ne pa, da bi tudi Vaše uho mignilo?“

In kar je res, je res: vzvišeno modri inšpektor ter nadzornik je odgovor dolžan ostal: revež je zakašljal, obraz čudno skremžil in — ségel je v zadregi zopet po svojem časniku.

Tako je bil modri deček ošabnega zapeljivca v kozji rog vgnal. In zdaj, ko je toliko hudovoljnih zapeljivcev, je dobro, mladino tudi za vojsko proti takim „učenim mračnjakom“ oborožiti.

Svetinje sv. Jakopa aposteljna.

Ravno v praznik sv. apost. Jakopa večjega 24. mal. serp., l. 1884, razglasil je sveti zbor za obrede določilo, s katerim poterja rabsodbo kardinala nadškofa Kompostelskega na Španjskem, da so kosti, najdene v sprednjem delu (v absidi) „bazilike večí“ v Komposteli, zares kosti sv. Jakopa apost. in njegovih učencev Atanazija in Teodora. Te svetinje so bile svoje dni prenesene iz Jeruzalema v Kompostelo, in ni se jim žalega zgodilo, tudi v čas arabskih navalov ne, in ne o raznih družih neprilikah, ki so Španijo zadevale. Vedno so bile pod posebnim varstvom španjskega naroda. Proti koncu 16. stoletja pa so krivoverski Angleži v svojem fanatizmu napadli Španijo prav s tim namenom, da bodo ugrabili in razdajali svetinje sv. Jakopa. Takrat je nadškof tistega časa svete ostanke umaknil s prešnjega mesta, in od tiste dobe se ni vedilo, kje da so. Neavno je sedanji kardinal nadškof pričel cerkev obnavljati, in navdala ga je srečna misel, da ti sveti ostanke niso odmaknjeni iz cerkve, da jih bode tedaj sadaj našel. Zgodovina in izročilo ga je tega prepričevalo.

In res se mu je posrečilo. Temelito je preiskal vse okolišine kardinal nadškof in potem je izrekel svojo sodbo ter jo predložil sodbi sv. rimskega Stola; to namreč, da ti ostanke so prave kosti sv. Jakopa aposteljna. In to je poteril rimski Stol s svojim določilom.

Še nikoli ni bilo slišati.

Še nikdar ni bilo slišati, da bi bil Bog tega zapustil, kateri je k Mariji pribežal! Ta lepi rek sv. Bernarda je pač dobro znan našim bralcem. Da pa je to resnica, kar te za nas tako tolažljive besede obsegajo, kaže nam tudi naslednja zgodba.

V lepi Švabski deželi, piše misijonski list, vzdiguje se na gozdnatem homcu mala kapelica s podobo Matere Božje. Vsi prebivavci bližnje in tudi daljne okolice zatekali so se in se vedno zatekajo v naj večjih potrebah k usmiljeni Materi, ravno tukaj namreč delí nebeška Kraljica bogoljubnim prosivcem posebne pomoči.

Ne daleč od te kapele razprostira se prijazno pohištvo, v katerem je prebival po letu bogat penezar (bankir) iz glavnega mesta, po imenu Brenner. Brenner je bil obilno bogat gospod. Edina dvanajstletna hčerka bila je naj večje veselje njegovo. Bil pa je ta mož le po imenu kristjan in prišel je v cerkev le tedaj, ako je kaka svetna prilika tako rekoč to zahtevala. Očitni sovražnik sv. vere sicer ni bil; vendar pa se je večkrat posmehljivo namerdal, ako je srečal pobožno tropico Marijinih častivcev, katera je romala k Mariji na božjo pot.

Nekega dne sreča na sprehodu starega, častitljivega odotnega župnika. Ker sta oba šla po ravno tisti poti, vnel se je kmalu med njima živ pogovor. Med urugimi zastavi Brenner to-le vprašanje: „Gospod župnik, se je li res v stari kapeli tam-le na onem homcu zgodil čudež?“

Pretehtovaje pogleda duhovni oče vpraševavca, — če je bilo to zasramovanje ali le vedoželnost, kar je tega k vprašanju napeljalo? Mirno je na to g. župnik odgovoril: „V tem smislu, kakor Vi mislite, se, odkar jaz pomnim, še kaki čudež ondi ni zgodil. Pa če ravno slepi ondi ne spregledujejo in hromovi ne hodijo, se vendar godijo v tej samoti najimenitnejši čudeži, kajti kdo zamore one prešteti, ki so ondi pri Materi usmiljenih zgubljeni dušni mir zopet našli!“

Na razpotje prisedši, podal se je Brenner po kratkem poslovljenji domov. Župnikove besede pa so v njegovem sercu že zdavnej zarjavelo struno pobožnosti zopet nekoliko oživile. Svoje dni v mladosti je tudi on s sinovskim zaupanjem k Materi Božji molil, pa kako davno je že to bilo?

Prihodnjo noč zbudil se je neprevidoma iz težkega spanja. Hitro skoči kvišku in kako zelo se prestraši, ko vidi vso sobo napolnjeno z dimom. Odpre sobne duri in vidi že vse pohištvo v ognju. Na neznan način je nastal ogenj, kateri se je pri vihnem vremenu vedno bolj razširjal. Hišni posli letali so le sem ter tje in tako zmešnjavo le večo delali.

Brenner mislil je le samo še na svojega otroka. Skozi dim in plamen puhne v spalnico svojega največjega zaklada. Zamolklo zavpije, ko ugleda svojega otroka v omedlevici na tleh ležati. Hitro jo zagrabi in skoči skozi padajoče pohištvo, sam ne vedoč, kam; dokler slednjič kapele ne zagleda pred saboj. Varstva iskaje stopi v svetišče ter se zgrudi pred Marijinim altarjem na tla. Na to pokliče Anico (tako je bilo otroku ime) z najljubeznivejšim glasom; toda otrok se ne gane. — Zgrabi ga groza in strah. Morebiti, da je bila mertva Anica, njegov edini otrok, njegov največji zaklad! Pa vendar ne; to ne more, to ne sme biti; kaj vendar bi

počel brez otroka? Misli jele so se mu mešati. Kar ugleda podobo Matere usmiljenja in zdi se mu, da ga usmiljeno gleda. Besede, katere mu je g. župnik prejšni dan na serce polagal, mu pridejo sedaj na misel, in kakor na notranje navdanje se verže na kolena in prosi: „O sveta Marija, Mati Božja, ne daj da bi mi dete umerlo.“ Obljubim ti, da zopet verni kristjan postanem, in tvojo hvalo hočem vse dni svojega življenja oznanjevati!“

„Oče, kje sem?“ popraša v tem trenutku Anica s komaj porazumljivim glasom. Glas nezmerne veselja zažene oče, ko mu je tako neizrečeno ljubljenu otrok zopet dan. Gospodu župniku, kateri je bil prihitel in mu gostoljubno svoje stanovanje ponudil, rekel je oče s solznimi očmi: „Gospod duhovni oče, sedaj pa verujem v čudovito Marijino moč, ker ona mi je moje dete zopet dala.“ Sežgano poletno pobištvo se je zopet lepo pozidalo; pa tudi cerkvico je osrečeni oče dal zalo prenoviti. Vsaki dan ob gotovi uri pa so ljudje vidili očeta s hčerko v globoki pobožnosti klečati pred altarem nebeške Kraljice, ter jo hvaliti za čudovito spreobrnjenje, kakor tudi za ohranjenje dobre hčerke.

Razgled po svetu.

V dijaško semenišče Mariborsko je sprejetih 7 mladenčev: Silvester, Uršič, Terstenjak, Čerič, Rižnar, Vogrinec in Časelj.

V Sarajevem so 19. t. m. katoličani pričeli zidavo prvostoljne cerkve s tim, da vravnavaajo podlago, in to bo delo tega leta.

V vstavu usmiljenih sester v Sarajevem so bile 13. t. m. poskušnje v otročji šoli, pri katerih je bila najvišji gospôda. Zveršile so se v občno zadovoljstvo.

Nemško. Nemška „Katoliška zveza“ imela je ob koncu malega serpana shod v Reims-u, kjer se je med drugim sklenilo: „Katoliško časništvo mora neustrašeno braniti pravice Kristusove cerkve.“ „Mladenči, ko pred pervim sv. Obhajilom obnavljajo kerstno obljubo, naj tudi zaterdijo, da ne bodo pristopili v nobeno skrivno ali drugo društvo, ki je obsojeno od katoliške Cerkve.“ In poslednjič, da bodo udje „katoliške zveze pristopili v tretji red sv. Frančiška.“

Iz Linca. (Koliko premore glas višega pastirja.) Linški škof je nedavno v pastirskem listu razglasil čversto poudčenje, kako da ima katoliški državljani dolžnost katoliško-konservativno voliti. In zdaj naznanjajo, da vse kmetiške občine so volile konservativne volivne može.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v brat. molitev. — Že pět let na roki bolna za pomoč in zdravje. — Hudo pohujšan in zapeljan mladenec za spreobrnjenje. — Pomoč zoper bolezen na nogah. — Mladeneč, strašni kletvi vdan in ki mu ne pomaga noben nauk, da bi ga spreobrnila N. lj. G. presv. Serca, ter bi se ne pogubil. — Oseba v dušnih in telesnih potrebah za pomoč. — Stari oče priporočen v dober namen. — Mož, ki ima grozno pohujšane sinove, sam pa je

nesrečen preklinjavec, da bi vsa družina časno in večno ne postala nesrečna. — Brat priporoča bolno sestro za ljubo zdravje.

Zahvala.

Moja žena je bila nevarno zbolela. Opravljal sem za njeno ozdravljenje devetdnevnicu v čast N. lj. G. in sv. Antonu, z obljubo očitne zahvale, ako bom uslišan. V veliko veselje mi je žena ozdravela, in za to milost po obljubi s tem očitno naznanim svojo priserčno zahvalo, do N. lj. G. presv. Serca. *Avg. Erzin.*

V Ljubljani, 25. vel. serpana 1884.

Koledar za prihodnji teden:

1. kimovca. S. Egidij ali Ilu. — 2. S. Štefan kralj. — 3. S. Evfemija. — 4. S. Rozalija. — 5. S. Lavrencij Justinijan. — 6. S. Petronij. — 7. Štirnajsta nedelja po Bink., ali angeljska nedelja.

Mesec kimovec je posvečen češenju sv. angelj-varha. Premišljuj, kako zamoreš tudi Ti biti angelj-varh svoji družini, ubogim sirotam, dobrim mladenčem, ki želé študirati, duhovni biti, pa brez pomoči dobrotnikov tega doseči ne morejo.

(Drugi ta mesec darujejo 7 žalostim Marije Dev., angelj-varhom pa mesec vinotok, oktober. Stori, kar ti je bolj pripravno.)

Listek za raznoterosti.

Občni obletni zbor Vincenske družbe je bil preteklo nedeljo, 24. t. m., popoldne ob šestih pod predsedništvom milgosp. prošta dr. Ant. Jarca v Marijanišu. O drugi priliki več o dobrotnih delih te družbe.

Sv. misijon obhajali so čč. oo. lazaristi pri sv. Lovrencu, v rojstni fari svojega prečast. o. superijora od 16. do 24. avgusta.

Katholischer Missions Atlas, 19 karten in Farben-druck, mit Text, von O. Werner S. J. Cena v „kat. bukvarni“: nevezan 1 gld. 80 kr., vezan 2 gld. 40 kr. To izvorno, zares zanimivo delo je iskrenega priporočevanja vredno.

Nedeljsko delo je tatvina. — „Kaj je to, da v nedeljo in praznik zdaj več ne delate, kakor ste poprej?“ je prašal nekdo mojstra. — „Lej, to se je tako zgodilo: Prišel sem neki dan v cerkev, ko je pridigar govoril o delu ob nedeljah in je dokazal, da tisti, ki v nedeljo delajo, Boga okradejo, in da to je veliko hujši in veliko večji greh, kakor če kdo bližnjega okrade. — Ta misel me je tako presunila, da od takrat ne jest in nobeden mojih ljudi v nedeljo ne smé delati.“ — Kaj pa, ali se vam ne godí slabeje od tistega časa? — „O kaj še; — veliko boljše pa res!“ je bil odgovor. — Skušeno.

(„Kat. Nov.“)

Tudi znamnje časa. Naj večji veselje gorečim vernikom je bilo sicer in je še: o šmarnih dnevih zbirati se na Marijinih svetiših, zbirati se pri božji mizi. Liberalna éra iše pa zbirati — celo mladino šmarne dneve k posvetnim veselicam in plesom, vabiti jih v daljne kraje in od daljnih krajev. Da pripravke k temu, popotvanja itd. vse misli popijó in si deležniki, pripravljavci itd. velikrat s prelomljenjem velike cerkvene zapovedi kapljico veselja kupijó, kdo bo dvomil, da molčimo o marsikterem drugim nasledku, ki jim ne obrodf rožic, kar sumi spoznajo — prepozno! Bog govori: „Posvečuj praznik,“ — in sv. Cerkev zapoveduje: „Bodi ob nedeljah in praznikih s spodobno pobožnostjo pri sv. maši.“

S Pivke, 18. avg. (Konec.) Bolezen je kmali potem nehala, obljuba pa se je ohranila, katero ljudstvo prav vestno spolnuje in zaobljubljeni dan prvim praznikom prišteva. Ker je bilo letos ravno tisti dan prav prijazno vreme, se je sošlo ogromno število ljudstva iz domače in bližnjih fará v Slávini. Slovesno sv. mašo s pridigo vred so imeli preč. g. Jan. Urbanček, dekan Ternovski. Sedem duhovnikov je bilo pričujočih. Izurjeni pevci so s krasnim petjem v pravem cerkvenem duhu močno povzdignili prelepo slovesnost.

Kmali po tej slavnosti sledila je druga v Slavini, namreč, cerkveno žegnanje*) v praznik Vel. Šmaren, ali da govorim po Pivško „patrocin“, cele Slavinske fare. Ta dan je zopet velikanski shod. Dasiravno je deževalo, je vendar pobožno ljudstvo od vseh strani prihajalo k Božji službi. Slovesno sv. mašo so imeli domači čast. g. župnik J. Sajovic, ki si močno prizadevajo za vredno obhajanje svetih praznikov; pridigal je g. J. Podboj, kurat Šem-peterski. Pri slovesnosti je bilo videti v cerkvi tudi mnogo vojakov 95. peš-polka „kralj Milan“, ki so tu na vsakoletnih jesenskih vajah; — mej njimi je večina Slovencev iz Notranjske in Primorske.

18. avg., na rojstni god presvetlega cesarja, pa je bila z višjim dovoljenjem v Šem-Petru vojaška sv. maša pod milim nebom. Ginljiva je ta slovesnost. Vojaki vseh oddelkov: pešci, lovci, konjiki in topničarji, vsi v orožju, so zbrani okoli priprostega šotora, kjer se opravlja najsvetejša Daritev za blagor njih najvišjega poveljnika. Slovesna godba in mogočni streli pri glori in pri evangeljih, vse se lepo strinja, da tim živeje prihaja iz serca pobožna molitev, da Vsemogočni ohrani blagega cesarja še leta in leta, da skerbno vlada hvaležne narode svoje ter slavni prapor avstrijski okinča z novimi lavorikami.

Kolera. Kakor iz Rima pišejo, je kolera po Laškem jela hudo razsajati, zlasti v Speciji, kjer je bilo 24. avg. za to boleznijo bolnih 42 in jih je umerlo 34; o Boski jih je v 3 poslednjih dneh umerlo 58 med 108 bolnimi. V Kastelnuovo-Garfagnari je posebno hudo, ker dosihmal je vsak napadeni v kratkem umerl. Na južnem Francoskem jih je ravno tisti dan umerlo 64 za kolero.

Pišejo, da tu in tam so boleznizanesli; da je pa v resnici le šiba Božja, je očitno tudi od tod, ker po tacih krajih, kamor ni noben tujic prišel, se enako razširja, kakor naznanujejo.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji. Č. g. dr. Fr. Feuš je postal stolni vikar, č. g. Ant. Borščnik stolni kaplan, č. g. Alojzij Meško pa korvikar, vsi v Mariboru. Nastavljeni ali prestavljeni so č. g. g.: Mart. Jurkovič za kaplana k sv. Ani na Krenšbergu, Jan. Čagron, za kateheta v Sarajevo, Arnuš k sv. Vidu blizo Celja, Andr. Podhostnik v Bizelj, Jan. Bohanec v Št. Jurij na južni železnici, Martin Gaberc v Cirkovico, Jernej Stabuc v Stari terg za II. kaplana, Jož. Kostonjevec v Kapelo pri Radgoni, Jož. Kranjec v Gornji grad, Vinc. Čepin v Št. Rupert pri Laškem, Mart. Stole pri sv. Martinu na Pohorji, Andr. Fišer k sv. Štefanu pri Šmariji in Vinc. Kolar v Dramlje.

V Ljubljanski škofiji. Prestavljeni, oziroma postavljeni so naslednji č. g. g.: L. Jenko ostane v Černomlju I., — Fr. Demšar v Černomelj II., — Fr. Gregori z Gorij v Podbrezje, — M. Mrak v Gorje, — V. Eržen iz Škofje Loke v Polhov gradec, — Fr. Rihar v

v Škofjo Loko, — Mat. Kljun v Borovnico, — Jož. Škofic iz Polhovega gradca v Predoslje, Matej Sitar v Polhov gradec, — J. Mažgon z Mérne peč na Jesenice, — Mih. Terček z Vač v Mérno peč, — Al. Bobek s Št. Jurija v Št. Janž, — Jan. Dobnikar v Spod. Idrijo, — Kašp. Majar iz Senožeč v Selca, — Jož. Močilnikar iz Sodražice v Senožeče, — Mih. Lavtižar iz Selc v Sodražico, — Pet. Ogrin s Podzemlja v Bloke, — Andr. Glibe v Podzémelj, — Fr. Kušar na Trato, — Jan. Pokoren v Čatež, — Alb. Ilovski v Ipavo, — Feliks Zavodnik v Novo mesto za kap. vik., — Jož. Porubski v Kočevje, — Jan. Možina v Stari terg pri Ložu, — Ign. Žitnik v Št. Jernej, — Fr. Avguštín iz Št. Janža v Št. Juri Pod Kumom, — Jož. Poklukar iz Spod. Idrije v Šmartin pri Kr., — V. Alijančič iz Šmartina pri Kr. na Vače.

Prestave v štajersko-kranjski provinciji č. o. kapucinov. Iz Gorice: o. Angelik za vikarja v sv. Križ. Iz Celja: o. Miroslav za gvardijana v Celovec, o. Dijonizij za vikarja v Celovec, o. Kajetan v Švanberg. Iz Wolfsberga: o. Gotfrid za vikarja v Švanberg, o. Alojzij v Celovec. Od sv. Križa: o. Ladislav v Celje. Iz Kerškega: o. Odilo za gvardijana v Loko, o. Ubald postane gvardijan. Iz Celovca: o. Gregorij za gvard. v Celje, o. Gelazij za vikarja v Gorico, o. Adalbert v Wolfsberg. Iz Loke: o. Hermenegild za vikarja v Kerško, br. Nikolaj v Murav. Iz Švanberga: o. Rihard za gvard. v Vošperg, o. Bonifacij postane gvard., o. Julij v Vošperg, br. Agrikola v Loko.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. St. 1 gld. — Preč. g. kan. in prof. dr. A. Čebašek 5 gld. — Č. g. župnik Blaž Petrič 3 gld. — „Finančnemu ministru, da bode ložej spal“ — č. g. župnik Ant. Žgur 2 gld. — Č. g. Ant. Verbajš 2 gld. — Č. g. župnik M. Tavčar 10 gld. — Č. g. župnik J. Karlin 5 gld. 90 kr. — Pošta Radoljca: ostanek 52 kr. — „Naverh“ 28 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Č. g. Onušič 1 gld. — Č. P. Placid 5 gld.

Za napravo g. kan. dr. Jegliča v Sarajevem: Č. g. Onušič 2 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Mica 50 kr. — Jerz 50 kr. — Iz Lučin 5 gld. — Neimenovana 50 kr. — Iz Velesovega 1 gld. 33 kr. — Mina Porenta 40 kr. — Neimenovana 50 kr. — Iz Zagorja pri Savi 12 gld. — Mina Skvarča 1 gld. — Marjeta Skvarča 1 gld. — Neimenovana 60 kr. — Iz Preserja 1 gld. — Iz Goč 3 gld. — Iz Planine pri Rakeku 5 gld. — Po č. g. g. Uršulinarcah 23 gld. 72 kr. — Iz Suhorja 15 gld. — Od sv. Jakoba v Ljubljani po preč. g. Jan. Rozmanu 10 gld. — Gosposdičine Marija Bozicijo 1 gld. — Marija Elzner 1 gld. — Mica Kogovšek 50 kr. Neža Vuder 20 kr. — Ana Šmid 50 kr. — Č. g. Jož. Jereb 1 gld. — Iz Dobropolja po preč. g. župniku V. Sežun 25 gld. — Iz Stare Loke po preč. g. dekanu M. Kožuh 20 gld. — Po pošti Radoljca 1 gld.

Za knjiže bosniškim dečkom: Č. g. B. Bartol 15 gl.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. B. R.: Poslali bomo g. L. o priliki. — Hvala. — Č. g., ktere zadeva: Dr. J. Gogalova vezena štola prišla je v Kamnik.

*) „Žegnati“ je z latinske besede „signore“, torej je nepotrebno se besedice bati, kakor kacega strašila!